

Súd: Správny súd v Bratislave
Spisová značka: BA-7Sa/16/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1021200184
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Filip Hudec
ECLI: ECLI:SK:SpSBA:2024:1021200184.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správny súd v Bratislave v konaní pred sudcom JUDr. Filipom Hudecom v právnej veci žalobkyne: A. B. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. XXXX/XX, XXX XX E., zast. JUDr. Július Jánošík, advokát so sídlom Klincova 35, 821 08 Bratislava, P.O.BOX 86, 810 05 Bratislava 15, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom ul. 29. augusta č. 8-10, 813 63 Bratislava, IČO: 30 807 484, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. XXX XXX XXXX X zo dňa 15. januára 2021 spolu s prvostupňovým rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 13. novembra 2020 vo veci zvýšenia sumy starobného dôchodku, takto

rozhodol:

I. Správny súd v Bratislave rozhodnutie Generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 15. januára 2021 v spojení s rozhodnutím Sociálnej poisťovne - ústredie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 13. novembra 2020 **z r u š u j e a v e c v r a c i a** prvostupňovému správneému orgánu na ďalšie konanie.

II. Správny súd v Bratislave priznáva žalobkyni voči žalovanej právo na úplnú náhradu trov konania, o výške ktorých rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným rozhodnutím vyšší súdny úradník.

odôvodnenie:

I.
Administratívne konanie

1. Rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 13.11.2020 Sociálna poisťovňa, ústredie (ďalej aj „prvostupňový orgán“ alebo „Sociálna poisťovňa“) podľa ust. § 60 ods. 2, § 65 ods. 1 a 2, § 112 ods. 1, § 255 ods. 5 s § 274 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (ďalej aj „ZSP“) a podľa ust. § 174 zák. č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení (ďalej aj „ZSZ“), zamietla žiadosť žalobkyne spísanú dňa 21.10.2020, ktorou žiadala o zvýšenie starobného dôchodku priznaného jej od 13.06.2020 (rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 18.08.2020) započítaním doby služobného pomeru v Slovenskej informačnej službe od 01.09.1994 do 30.04.2020 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“). Žalobkyňa má podľa potvrdenia Úradu sociálneho zabezpečenia Slovenskej informačnej služby č. XX/XX-X-XX/XXXX zo dňa 24.06.2020, podľa zák. č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov, od 01.05.2020 priznaný výsluhový dôchodok. Z celkovej doby trvania služobného pomeru 25 rokov a 249 dní, sa jej pre výšku výsluhového dôchodku zhodnotilo 25 skončených rokov.

2. Sociálna poisťovňa zamietla žiadosť žalobkyne s odôvodnením, že celá doba služby jej bola zhodnotená pre nárok na výsluhový dôchodok a podľa ust. § 255 ods. 5 a § 60 ods. 2 ZSP nie je možné hodnotiť toto obdobie ako obdobie dôchodkového poistenia na účely určenia sumy starobného dôchodku. Poukázala aj na to, že jej vzhľadom na nesplnenie podmienky získania predpísanej doby

služby (§ 174 zák. č. 100/1988 Zb.) zaradenej v I. kategórii funkcií nevznikol ani nárok na zníženie dôchodkového veku, keďže v tejto zvýhodnenej kategórii získala iba 5 rokov a 4 mesiace.

3. V odvolaní proti prvostupňovému rozhodnutiu žalobkyňa uviedla, že s postupom Sociálnej poisťovne nesúhlasí, nakoľko jej pre výpočet a určenie teoretickej výšky starobného dôchodku nezhodnotila z celkovej doby dôchodkového poistenia dobu služby v Slovenskej informačnej službe od 01.09.1994 do 30.04.2020 a teda nepostupovala podľa čl. 33 Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach č. 128, vyhláseného v Zbierke zákonov pod č. 416/1991 Zb. a ani podľa ustálenej judikatúry NS SR, ktorou sa Sociálna poisťovňa, ako správny orgán, neriadila. Prvostupňové rozhodnutie označila aj za v rozpore s ust. § 209 ods. 4 ZSP a s ustáleným právnym názorom súdov SR, za diskriminačné, keďže sa odlišuje od rozhodnutí v obdobných prípadoch v desiatkach rozhodnutí NS SR a aj krajských súdov SR, na ktoré v žiadosti poukázala (napr. rozhodnutia Najvyššieho súdu SR zverejnené v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov SR sp. zn. 9So/15/2016 zo dňa 28.02.2018, sp. zn. 9So/29/2016 zo dňa 28.02.2018, sp. zn. 9So/79/2016 zo dňa 28.02.2018).

Druhostupňové administratívne rozhodnutie

4. Rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 15.01.2021 Generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne ako odvolací orgán (ďalej aj „žalovaná“) podľa § 218 ods. 2 ZSP odvolanie žalobkyne proti rozhodnutiu prvostupňového orgánu č. XXX XXX XXXX X zo dňa 13.11.2020 v celom rozsahu zamietol a predmetné prvostupňové rozhodnutie potvrdil. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobkyňa bol právoplatným rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 18.08.2020 priznaný starobný dôchodok od 13.06.2020, t.j. dosiahnutím dôchodkového veku. Dobu služby v Slovenskej informačnej službe od 01.09.1994 do 30.04.2020, t.j. 25 rokov a 249 dní, má pre priznanie a výšku výsluhového dôchodku zhodnotenú podľa zák. č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov od 01.05.2020, rozhodnutím Úradu sociálneho zabezpečenia Slovenskej informačnej služby č. XX/XX-X-XX/XXXX zo dňa 24.06.2020. Nakoľko žalobkyňa vykonávala službu v I. kategórii funkcií iba 5 rokov a 4 mesiace, nezískala predpísanú dobu služby a nespĺnila tak podmienky na zníženie dôchodkového veku podľa § 174 ZSZ a nie je potom možné pri hodnotení jej doby služby príslušníčky SIS, postupovať podľa ust. § 274 ZSP a ustálenej judikatúry NS SR, za aplikácie čl. 33 Dohovoru č. 128. Odvolací orgán poznamenal, že pri svojej aplikačnej praxi postupuje podľa ustálenej judikatúry NS SR a pri dôchodkových nárokoch poistencov so zaradením doby služby do I. resp. II. kategórie funkcií zohľadňuje aj túto dobu, hodnotenú pre výsluhový dôchodok. Poukázal na ustálenú judikatúru NS SR a aj na to, že nároky poistencov vyplývajúce so zaradenia doby služby do I. a II. kategórie funkcií sa musia podľa ust. § 274 ZSP zachovať na nárok a určenie sumy starobného dôchodku vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia, aj keď títo poistenci za dobu služby získali dávky v osobitnom systéme sociálneho zabezpečenia, pretože v sume výsluhového dôchodku neboli zohľadnené.

5. K odvolacej námietke žalobkyne vo vzťahu k rozhodovacej praxi NS SR v obdobných veciach uviedol, že právny názor v ňou označených rozsudkoch doposiaľ nebol zovšeobecnený a nejde o prezentovanú rozhodovaciu prax NS SR v skutkovo i právne porovnateľných veciach.

II.

Žaloba

6. Správnou žalobou doručenou správne súdu dňa 10.02.2021 sa žalobkyňa pre nesprávne právne posúdenie veci domáhala preskúmania zákonnosti právoplatného rozhodnutia žalovanej zo dňa 15.01.2021 v spojení s prvostupňovým rozhodnutím zo dňa 13.11.2020, obe rozhodnutia navrhla zrušiť a vec vrátiť prvostupňovému správne orgánu na ďalšie konanie a súčasne žiadala priznanie plnej náhrady trov právneho zastúpenia. V žalobe namietla nesprávne vypočítanú sumu starobného dôchodku, keďže žalovaná sa pri výpočte jeho sumy neriadila ustálenou judikatúrou NS SR, nezohľadnila prednosť Dohovoru č. 128 pred zákonom o sociálnom poistení a nevypočítala (resp. neprepočítala) jej výšku starobného dôchodku z celkovej doby dôchodkového poistenia, do ktorej je potrebné započítať aj dobu služby v Slovenskej informačnej službe, pretože až po takomto určení (teoretickej) výšky starobného dôchodku možno sumu starobného dôchodku krátiť za aplikácie čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 a v súlade s ustálenou judikatúrou NS SR, ako napr. rozsudok NS SR sp. zn. 1Sdo/20/2005 zo dňa 30.05.2006, sp. zn. 7So/138/2011 zo dňa 15.08.2011 a sp. zn. 9So/127/2015

zo dňa 26.04.2017. Uvedený postup výpočtu starobného dôchodku nebol dodržaný, a preto je suma starobného dôchodku vypočítaná nesprávne. Namietala taktiež nezohľadnenie tzv. zostatkovej doby, keď vykonávala službu v Slovenskej informačnej službe po dobu 25 rokov a 249 dní, pričom zostatková doba 249 dní nemala vplyv na výšku výsluhového dôchodku a zároveň nebola zohľadnená pre starobný dôchodok. Nariadenie pojednávania vo veci nežiadala.

III.

Vyjadrenia účastníkov

7. V písomnom vyjadrení k žalobe zo dňa 16.03.2021 žalovaná nárok uplatnený žalobkyňou neuznala a žalobu ako nedôvodnú navrhla zamietnuť. Zopakovala závery z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia a s poukazom na ust. § 60 ods. 2 a § 255 ods. 5 ZSP uviedla, že doba služby v Slovenskej informačnej službe zhodnotená žalobkyňou pre nárok na výsluhový dôchodok podľa zák. č. 328/2002 Z.z., nie je obdobím dôchodkového poistenia, a preto nie je možné ju hodnotiť pre nárok na starobný dôchodok. Tvrdila, že podľa ustálenej judikatúry NS SR nároky poistencov vyplývajúce zo zaradenia doby služby do I. a II. kategórie funkcií sa musia podľa ust. § 274 ZSP v znení zákona č. 140/2015 Z.z. zachovať pre nárok a určenie sumy starobného dôchodku vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia, aj keď títo poistenci za dobu služby získali dávky v osobitnom systéme sociálneho zabezpečenia, pretože v sume výsluhového dôchodku neboli zohľadnené. Poukázala aj na to, že svoju aplikačnú prax zosúladiť so zovšeobecneným názorom NS SR tak, že pre posúdenie dôchodkových nárokov zohľadňuje aj dobu profesionálnej služby zaradenú do zvýhodnenej I. a II. kategórie funkcií a následne určí aj sumu dôchodku v súlade s článkom 33 ods. 2 Dohovoru. Mala za to, že právne názory súdov, na ktoré poukázala žalobkyňa neboli zovšeobecnené, preto nejde o prezentovanú rozhodovaciu prax NS SR v skutkovo i právne porovnateľných veciach. Nariadenie pojednávania vo veci nežiadala.

8. V písomnom vyjadrení k vyjadreniu žalovanej k žalobe zo dňa 26.10.2021 žalobkyňa uviedla, že žalovaná nedokázala obhájiť nedostatky napadnutého rozhodnutia ani vyvrátiť jej argumenty uvedené v žalobe. Tvrdila, že žalovaná neprezentovala žiadnu relevantnú skutkovú ani právnu argumentáciu, ktorá by bola schopná vyvrátiť žalobné dôvody a obhájiť nezákonný postup. Konštatovala, že žalovaná vo vyjadrení správne poukázala na to, že:

„Podľa ustálenej judikatúry NS SR nároky poistencov vyplývajúce zo zaradenia doby služby do I. a II. kategórie funkcií sa musia podľa ust. § 274 ZSP v znení zákona č. 140/2015 Z.z. zachovať pre nárok a určenie sumy starobného dôchodku vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia, aj keď títo poistenci za dobu služby získali dávky v osobitnom systéme sociálneho zabezpečenia, pretože v sume výsluhového dôchodku neboli zohľadnené. Sociálna poisťovňa, ústredie zosúladiť svoju aplikačnú prax so zovšeobecneným názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky tak, že pre posúdenie dôchodkových nárokov zohľadňuje aj dobu profesionálnej služby zaradenú do zvýhodnenej I. a II. kategórie funkcií a následne určí aj sumu dôchodku v súlade s článkom 33 ods. 2 Dohovoru.“

no napriek tomu tento postup u nej neaplikovala. Taktiež tvrdila, že žalovaná nesprávne uviedla, že judikáty, na ktoré poukazovala neboli zovšeobecnené. Poukázala taktiež na to, že platná právna úprava ani judikatúra nerozlišuje judikáty na zovšeobecnené a nezovšeobecnené - jedná sa len o postup žalovanej, ktorým sa selektívne snaží neaplikovať/ignorovať niektoré judikáty najvyšších súdnych autorít, ktoré jej nevyhovujú, respektíve boli vydané v jej neprospech. Takýto postup je podľa jej názoru neakceptovateľný, pričom v tejto súvislosti poukázala aj na judikát Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Sžo/25/2013. Žiadala rozhodnúť v zmysle petitu žaloby.

9. Žalovaná nevyužila právo podať dupliku.

IV.

Právne posúdenie veci

10. Správny súd v Bratislave (ďalej aj „správny súd“) ako vecne a miestne príslušný podľa § 10, § 13 ods. 3 SSP v konaní o správnej žalobe v sociálnej veci preskúmal žalobou napadnuté rozhodnutia oboch stupňov podľa § 199 až § 205 SSP, oboznámil sa s obsahom súdneho spisu a administratívneho spisu žalovanej, preskúmal napadnuté rozhodnutia žalovanej a priebeh administratívneho konania, ktorý predchádzal vydaniu napadnutých rozhodnutí, posúdil správnu žalobu neformálne neviazaný pri svojom rozhodovaní žalobnými bodmi podľa § 202 ods. 2 SSP v spojení s § 203 ods. 2 SSP, podľa stavu veci v čase právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy podľa § 135 ods. 1 SSP a dospel k záveru,

že správna žaloba je dôvodná, nakoľko napadnuté rozhodnutia trpia vadou nesprávneho právneho posúdenia veci. Správny súd preto rozhodnutie žalovanej podľa ust. § 191 ods. 1 písm. c) SSP a aj rozhodnutie prvostupňového orgánu verejnej správy v zmysle ust. § 191 ods. 3 SSP zrušil a vec podľa § 191 ods. 4 prvá veta SSP vrátil prvostupňovému správne orgánu na ďalšie konanie. O žalobe rozhodol bez nariadenia pojednávania, nakoľko boli splnené podmienky podľa § 137 ods. 4 SSP.

11. Podľa § 2 ods. 1, 2 zák. č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej aj „SSP“), v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom. Každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

12. Podľa § 6 ods. 1, 2 SSP, správne súdy v správnom súdnictve preskúvajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom. Správne súdy rozhodujú v konaniach o správnych žalobách v sociálnych veciach.

13. Po preskúmaní veci dospel správny súd k záveru, že správna žaloba bola podaná dôvodne, pretože napadnuté rozhodnutie žalovanej a aj rozhodnutie prvostupňového orgánu vychádzali z nesprávneho právneho posúdenia veci. V rámci súdneho prieskumu sa správny súd oboznámil s podaniami účastníkov konania, s obsahom pripojeného administratívneho spisu, najmä s napadnutými rozhodnutiami, s právoplatným rozhodnutím zo dňa 18.08.2020 o priznaní starobného dôchodku žalobkyni od dosiahnutia dôchodkového veku dňa 13.06.2020, s jej žiadosťou o prepočet starobného dôchodku zo dňa 21.10.2020, s rozhodnutím Úradu sociálneho zabezpečenia Slovenskej informačnej služby č. XX/XX-X-XX/XXXX zo dňa 24.06.2020 o priznaní výsluhového dôchodku žalobkyni odo dňa 01.05.2020 podľa zák. č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov, s príslušnou judikatúrou Najvyššieho súdu SR ako rozhodnutie uverejnené v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov SR pod č. R55/2011, rozhodnutie NS SR sp. zn. 7So/138/2011 zo dňa 15.08.2011 publikované v Zbierke stanovísk NS SR a súdov SR č. 6/2013 (pod R 83/2013), rozhodnutie sp. zn. 1Sdo/20/2005 zo dňa 30.05.2006, sp. zn. 9So/127/2015 zo dňa 26.04.2017, sp. zn. 10So/59/2014 zo dňa 15.04.2015, sp. zn. 9So/15/2016 zo dňa 28.02.2018, sp. zn. 10So/59/2015 zo dňa 27.07.2016, sp. zn. 9So/79/2016 zo dňa 28.02.2018 a sp. zn. 9So/29/2016 zo dňa 28.02.2018.

14. Neformálnou žiadosťou spísanou dňa 21.10.2020, požiadala žalobkyňa o prepočet starobného dôchodku, priznaného jej od 13.06.2020, právoplatným rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 18.08.2020, vo výške 316,50 EUR mesačne tak, aby jej pre výpočet, resp. prepočet starobného dôchodku bolo do celkového obdobia dôchodkového poistenia zahrnuté aj obdobie výkonu služby v SIS od 01.09.1994 do 30.04.2020, t.j. doba 25 rokov a 249 dní, zhodnotená pre výsluhový dôchodok priznaný jej odo dňa 01.05.2020 len v rozsahu 25 rokov. Žiadala postupovať v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou Najvyššieho súdu SR v obdobných veciach a vychádzať pri určení sumy starobného dôchodku z celého obdobia jej dôchodkového poistenia, tzn. aj celej doby služby v SIS (vrátane nezohľadnenej tzv. zostatkovej doby 249 dní nezohodnenej ani pre výsluhový dôchodok), za aplikácie čl. 33 ods. 2 Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach č. 128, vyhláseného v Zbierke zákonov pod č. 416/1991 Zb.. Žiadosť bola rozhodnutím prvostupňového orgánu zamietnutá a v odvolacom konaní bolo toto rozhodnutie potvrdené. Odvolací orgán sa stotožnil s odôvodnením prvostupňového orgánu v tom, že uvedená doba služby žalobkyne nie je obdobím dôchodkového poistenia v zmysle ust. § 60 ods. 2 a ust. § 255 ods. 5 ZSP, a preto ju nemožno zhodnotiť pre nárok na starobný dôchodok, tzn. i pre výpočet sumy starobného dôchodku. Nezhodnotenie doby služby v SIS pre výpočet sumy starobného dôchodku odôvodnila aj tým, že jej služba v SIS nebola po ustanovenú dobu, kladenú ust. § 174 ZSZ zaradená vo zvýhodnenej I. alebo II. kategórii funkcií, keďže získala iba 5 rokov a 4 mesiace v I. kategórii funkcií. Žalobkyni preto nevznikol nárok na zníženie dôchodkového veku podľa ust. § 274 ZSP v spojení s ust. § 174 ZSZ kedy by žalovaná postupovala v súlade s ustálenou judikatúrou NS SR a zachovala jej tieto nároky a túto dobu služby by započítala do celkového obdobia dôchodkového poistenia pre výpočet sumy starobného dôchodku, s aplikáciou čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128.

15. Správny súd zistil, že žalobkyni nebola pri priznaní a určení sumy starobného dôchodku podľa ZSP, zhodnotená doba služby, vykonávaná v období od 01.09.1994 do 30.04.2020 v Slovenskej informačnej službe, ktorá ku dňu priznania starobného dôchodku, dňa 13.06.2020 už netrvala a bola osvedčená potvrdením Úradu sociálneho zabezpečenia Slovenskej informačnej služby č. XX/XX-X-XX/XXXX zo dňa 24.06.2020. Z listu dôchodkového poistenia k rozhodnutiu o priznaní starobného dôchodku zo dňa 18.08.2020 vyplýva, že Sociálna poisťovňa vylúčila žalobkyni z celkovej doby dôchodkového poistenia uvedenú dobu výkonu služby v SIS a teda nehodnotila ju pre nárok a určenie sumy jej starobného dôchodku. Vychádzala iba z obdobia dôchodkového poistenia v rozsahu 7640 dní, t.j. 20 rokov a 340 dní, získaného vo všeobecnom systéme sociálneho zabezpečenia ku dňu vzniku nároku na starobný dôchodok, dňa 13.06.2020. To, že pre výpočet starobného dôchodku nebola žalobkyni zhodnotená doba výkonu služby, vyplýva aj z kontrolnej zostavy výpočtu dôchodku. Prepočet sumy starobného dôchodku, o ktorý požiadala, by mal potom správne vychádzať zo zápočtu celkovej doby štátnej služby žalobkyne ako príslušníčky SIS, ktorá je od 01.09.1994 do 30.04.2020, t.j. 25 rokov a 249 dní, pozostávajúcej z 25 rokov, ktoré má pre priznanie a výšku výsluhového dôchodku odo dňa 01.05.2020 zhodnotenú podľa rozhodnutia Slovenskej informačnej služby č. E./XX-X-XX/XXXX zo dňa 24.06.2020 a z nesprávne nezohľadnenej zostatkovej doby 249 dní, ktorú žalovaná nezapočítala ani do jedného zo systémov sociálneho zabezpečenia (poistenia).

16. Podľa § 1 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z., tento zákon sa nevzťahuje na príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Národného bezpečnostného úradu, Zboru väzenskej a justičnej stráže, Hasičského a záchranného zboru, Horskej záchranej služby, colníkov 1a) (ďalej len "policajti"), profesionálnych vojakov ozbrojených síl, 1b) vojakov mimoriadnej služby 1c) (ďalej len „profesionálny vojak“), ktorých sociálne zabezpečenie je upravené osobitným predpisom, ak tento zákon neustanovuje inak.

17. Podľa § 60 ods. 2, 10 zákona č. 461/2003 Z. z., obdobie dôchodkového poistenia je aj obdobie výkonu služby policajta, profesionálneho vojaka a vojaka prípravnej služby, ak toto obdobie policajta a profesionálny vojak nezískali v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu a nebol im priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu. Rok dôchodkového poistenia je 365 dní dôchodkového poistenia.

18. Podľa § 65 ods. 1, 2 zákona č. 461/2003 Z. z., poistenec má nárok na starobný dôchodok, ak bol dôchodkovo poistený najmenej 15 rokov a dovŕšil dôchodkový vek. Dôchodkový vek je 62 rokov veku poistenca, ak tento zákon v odsekoch 3 až 8, § 65a a § 274 neustanovuje inak.

19. Podľa § 66 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., sa suma starobného dôchodku určí ako súčin priemerného osobného mzdového bodu, obdobia dôchodkového poistenia získaného ku dňu vzniku nároku na starobný dôchodok a aktuálnej dôchodkovej hodnoty; § 63 ods. 1 tretia veta a štvrtá veta platia rovnako.

20. Podľa § 255 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z., za obdobie dôchodkového poistenia sa považuje aj obdobie výkonu služby policajta, profesionálneho vojaka a vojaka prípravnej služby, získané do 31. decembra 2003, ak toto obdobie policajta, profesionálny vojak a vojak prípravnej služby nezískali v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu a nebol im priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu.

21. Podľa § 274 ods. 1 zákona 461/2003 Z.z. v znení zákona č. 140/2015 Z.z., nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie sa zachovávajú.

22. Podľa § 174 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb., občan, ktorý vykonával pred 1. januárom 2000 zamestnanie I. pracovnej kategórie, prípadne službu I. alebo II. kategórie funkcií, má po 31. decembri 1999 nárok na starobný dôchodok tiež, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň: a/ 56 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 14 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a/, prípadne 9,5 roka, ak ide o také zamestnanie v uránových baniach, alebo 19 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b/ až h/ alebo 19 rokov v službe I. kategórie funkcií. b/ 57 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 13 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a/, prípadne 9 rokov, ak ide o také

zamestnanie v uránových baniach, alebo 18 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b/ až h/ alebo 18 rokov v službe I. kategórie funkcií, c/ 58 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 12 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a/ prípadne 8 rokov, ak ide o také zamestnanie v uránových baniach, alebo 16 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b/ až h/ alebo 16 rokov v službe I. kategórie funkcií alebo 17,5 roka v službe II. kategórie funkcií, alebo d/ 59 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 11 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a/, prípadne 7,5 roka, ak ide o také zamestnanie v uránových baniach, alebo 15 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b/ až l/ alebo 15 rokov v službe I. alebo II. kategórie funkcií.

23. Podľa § 174 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb., podmienkou vzniku nároku na starobný dôchodok podľa odseku 1 je, že zamestnanie I. pracovnej kategórie alebo služba I. alebo II. kategórie funkcií trvali k 31. decembru 1999; za zamestnanie sa na tieto účely považujú i náhradné doby a doby uvedené v § 5 ods. 1 a v § 6 ods. 1 nariadenia vlády Československej socialistickej republiky č. 117/1988 Zb.

24. Podľa čl. 33 ods. 2 Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach č. 128 (ČSSR bol ratifikovaný 11.01.1990 a vyhlásený pod č. 416/1991 v Zbierke zákonov, pre ČSFR nadobudol platnosť 11.01.1991); ak má alebo ak by mala inak chránená osoba nárok na dávku ustanovenú v tomto Dohovore a ak dostáva inú peňažnú dávku sociálneho zabezpečenia za tú istú sociálnu udalosť, s výnimkou rodinných prídavkov, môžu sa dávky podľa tohto Dohovoru krátiť alebo zastaviť za určených podmienok a v určenom rozsahu za podmienky, že časť dávok, ktorá sa kráti alebo je zastavená, nepresahuje druhú dávku.

25. K čl. 39 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého občania majú právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe, rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1So/2/2015 zo dňa 24.08.2016 v súvislosti s obdobnou prejednávanou vecou uvádza: „primeraným je také hmotné zabezpečenie, ktoré zodpovedá celej dĺžke poistenia bez ohľadu na to, či poistenie bolo získané v osobitnom systéme sociálneho zabezpečenia (ktorý sa vyčlenil zo všeobecného systému dôchodkového poistenia) alebo iba vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia.“

26. Sporným v preskúmvanej veci nebolo, že žalobkyni bola zhodnotená doba výkonu štátnej služby v SIS z rozsahu 25 rokov a 249 dní, t.j. 25 skončených rokov pre výšku výsluhového dôchodku, ktorého poberateľkou je od 01.05.2020 a ani to, že jej štátna služba bola z celkovej doby služby zaradená do zvýhodnenej I. kategórie funkcií v rozsahu iba piatich rokov a štyroch mesiacov. Spornou bola otázka započítania, resp. nezapočítania uvedenej doby služby v SIS v rozsahu 25 rokov a 249 dní do obdobia dôchodkového poistenia pre účely určenia správnej sumy starobného dôchodku (prepočtom), v zmysle ust. § 66 ods. 1 a nasl. ustanovení zák. č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení.

27. Pre zodpovedanie žalobných námietok, uvedených v správnej žalobe, správny súd vychádzal z relevantných rozhodnutí Najvyššieho súdu SR, vydaných v obdobných veciach, ktoré predstavujú ustálenú rozhodovaciu prax. Z právnych úprav týkajúcich sa sociálneho poistenia/zabezpečenia vyplýva, že všeobecný systém sociálneho poistenia a aj osobitný systém sociálneho poistenia sú pre dávky dôchodkového poistenia založené na hodnotení dôb poistenia (zamestnania/služby).

28. Osobitný systém sociálneho poistenia, reprezentovaný zákonom č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov, neobsahuje úpravu starobných dôchodkov, ktoré by zohľadňovali dobu ich poistenia v celom rozsahu, a to aj v civilnom zamestnaní. Obsahuje len úpravu výsluhových dôchodkov, sirotských výsluhových dôchodkov, vdovských výsluhových dôchodkov a invalidných výsluhových dôchodkov, pre účely priznania ktorých sa hodnotí len doba služby poistenca, ale nehodnotí sa doba poistenia, ktorú poistenci získali vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia. Poistenci osobitného systému sociálneho poistenia/zabezpečenia, sú vylúčení z pôsobnosti zák. č. 461/2003 Z.z. len v rozsahu, ktorý zodpovedá dobe poistenia v osobitnom systéme sociálneho poistenia, ale nie v časti, ktorá upravuje nárok na starobný, predčasný starobný, invalidný, sirotský, vdovský alebo vdovecký dôchodok. Pri porovnaní rozsahu poistného krytia zo všeobecného systému sociálneho poistenia a rozsahu poistného krytia z osobitného systému sociálneho zabezpečenia vyplýva, že osobitný systém sociálneho zabezpečenia obsahuje úpravu, ktorá zabezpečuje užší okruh dávok sociálneho poistenia a zohľadňuje ako dobu poistenia iba dobu výkonu služby (prípadne náhradnú dobu výkonu služby).

29. Z právnej vety rozhodnutia NS SR sp. zn. 7So/138/2011 zo dňa 15.08.2011, publikovaného v Zbierke stanovísk NS SR a súdov SR č. 6/2013 (R 83/2013) vyplýva, že priznanie výsluhového dôchodku podľa zák. č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov nevyklučuje, aby obdobie výkonu služby profesionálneho vojaka (t.j. aj príslušníka SIS) bolo považované za obdobie dôchodkového poistenia podľa zák. č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, ktoré je významné pre zistenie výšky starobného dôchodku. Z rozhodnutia NS SR, publikovaného v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov SR pod č. R 55/2011, vyplýva právny záver, že výsluhový dôchodok môže od dovŕšenia dôchodkového veku podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení plniť funkciu starobného dôchodku z osobitného systému dôchodkového poistenia a pri určení výšky starobného dôchodku zo všeobecného systému sociálneho poistenia je potrebné do doby dôchodkového poistenia započítať aj doby hodnotené na účely výsluhového dôchodku a následne starobný dôchodok krátiť podľa čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128.

30. Zo záverov citovaných rozhodnutí NS SR vyplýva, že pre posúdenie vzniku nároku, podľa ust. § 65 ZSP a určenie sumy starobného dôchodku podľa ust. § 66 ods. 1 ZSP, mala Sociálna poisťovňa žalobkyni zhodnotiť celú dobu jej dôchodkového poistenia, teda obdobie dôchodkového poistenia získané vo všeobecnom a aj v osobitnom systéme sociálneho poistenia (vrátane nezohľadnenej tzv. zostatkovej doby 249 dní) a z takto zistenej doby dôchodkového poistenia mala vypočítať teoretickú výšku dôchodku, ktorá by patrila žalobkyni po zhodnotení celej doby dôchodkového poistenia v osobitnom aj vo všeobecnom systéme. Od takto určenej sumy starobného dôchodku potom mala podľa čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 odpočítať sumu starobného dôchodku, ktorá by žalobkyni patrila len za obdobie dôchodkového poistenia získané za dobu služby, za ktorú jej bola poskytnutá dávka výsluhového zabezpečenia, pretože po dovŕšení dôchodkového veku, plní dávka výsluhového zabezpečenia funkciu starobného dôchodku vo výške, ktorá zodpovedá už zhodnotenej dobe (25 rokov) dôchodkového poistenia pre účely priznania výsluhovej dávky. Potom by žalobkyni vznikol nárok na starobný dôchodok vo výške zistenej rozdielom medzi teoretickou výškou starobného dôchodku, na ktorú by jej vznikol nárok v prípade, že by celé obdobie dôchodkového poistenia získala len vo všeobecnom systéme a výškou dôchodku, ktorá by zodpovedala obdobiu, ktoré bolo zohľadnené pre účely priznania výsluhovej dávky. Takto určenú teoretickú výšku starobného dôchodku by bolo ešte potrebné krátiť vo výške vyplácanej výsluhovej dávky.

31. Pokiaľ žalovaná vo veci postupovala tak, že žiadosť žalobkyne o prepočet sumy starobného dôchodku, so zohľadnením celej získanej doby dôchodkového poistenia, vrátane doby služby zhodnotenej pre nárok na výsluhový dôchodok a nezohľadnenej zostatkovej doby 249 dní zamietla a teda absolútne vylúčila hodnotenie dôb za službu, získaných v osobitnom systéme sociálneho poistenia, malo jej rozhodnutie za následok nerespektovanie jej ústavného práva na primerané hmotné zabezpečenie v starobe, teda práva zohľadňujúceho celé obdobie jej dôchodkového poistenia i zárobky, dosiahnuté v rozhodujúcom období tak, ako je tomu u ktoréhokolvek iného poistenca, ktorý dovŕšil dôchodkový vek a obdobie dôchodkového poistenia získal len vo všeobecnom systéme dôchodkového poistenia.

32. Keďže v žalobou napadnutom rozhodnutí, ktorým žalovaná žiadosť žalobkyne o prepočet sumy jej starobného dôchodku zamietla a vylúčila obdobie dôchodkového poistenia, ktoré získala v osobitnom systéme sociálneho zabezpečenia vrátane nezohľadnenej zostatkovej doby, vychádzalo jej rozhodnutie z nesprávneho právneho posúdenia veci. Správny súd preto toto rozhodnutie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie, i s upriamením pozornosti na rozsudok NS SR sp. zn. 7So/138/2011 zo dňa 15.08.2011, zo záverov ktorého tiež vyplýva, že celkovou dobou poistenia je doba poistenia vo všetkých systémoch, t.j. všeobecnom aj osobitnom.

33. Správny súd konštatuje, že zdôrazňovanie žalovanej, že judikatúra NS SR je použiteľná len u tých výsluhových dôchodcov, u ktorých bola služba zaradená do zvýhodnenej I. alebo II. kategórie sú nesprávne a v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou. Je pravdou, že zásah do práv týchto výsluhových dôchodcov je výraznejší, preto NS SR konštatoval, že nároky poistencov zo zaradenia služby do zvýhodnenej pracovnej kategórie (kategórie funkcií) musia byť zachované, keďže nie sú zohľadnené vo výsluhovom dôchodku, čo však nevyklučuje záver, že u všetkých výsluhových dôchodcov, bez ohľadu na to, či ich služba bola alebo nebola zaradená do zvýhodnenej kategórie, dochádza k zásahu do ich práv, ak im nebola zohľadnená celá doba ich účasti na dôchodkovom poistení, tzn. v oboch systémoch sociálneho poistenia. Uvedené vyplýva aj z rozsudku NS SR sp. zn. 9So/15/2016

zo dňa 28.02.2018, v ktorom vyjadril: „Odporca nesprávne založil svoju argumentáciu na tvrdení, že keďže navrhovateľ nezískal dobu služby v I. kategórii funkcií v rozsahu, ktorý by zakladal nárok na zníženie dôchodkového veku, nemožno dobu služby hodnotiť vo všeobecnom systéme.“... „Pre správne posúdenie veci však nie je podstatné, či a akú dobu navrhovateľ získal v I. alebo II. pracovnej kategórii/kategórii funkcií.“... „Daná judikatúra NS SR nie je viazaná len na prípady, kedy policajti a vojaci získali zamestnanie (dobu služby) v I., II. kategórii funkcií, v rozsahu odôvodňujúcom zníženie dôchodkového veku. Vyplyva z nej vo všeobecnosti nárok poberateľa výsluhového dôchodku aj na starobný dôchodok zo všeobecného systému sociálneho poistenia a jeho krátenie v zmysle čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 aj od dovŕšenia dôchodkového veku podľa ust. § 65 ods. 1 zák.č. 461/2003 Z.z.“

34. Sociálna poisťovňa je pri určení nároku a sumy starobného dôchodku viazaná platnými právnymi predpismi a ustálenou súdnou judikatúrou. NS SR uviedol aj v rozsudku sp. zn. 10So/59/2015 zo dňa 27.07.2016: „Najvyšší súd Slovenskej republiky už prostredníctvom svojej rozhodovacej činnosti (napríklad rozsudok sp. zn. 9So/214/2008 zo dňa 28.10.2009) zdôraznil, že nielen správny orgán v ďalšej svojej rozhodovacej činnosti, ale aj prvostupňový správny súd pri súdnom prieskume napadnutých rozhodnutí správnych orgánov je zaťažený povinnosťou zohľadniť právne názory vyslovené najvyšším súdom v jeho predchádzajúcej rozhodovacej činnosti a ktoré sú mu nepochybne známe, či už z iniciatívy účastníkov alebo ako oficiality jeho činnosti (§ 121 v spojení s § 246c).“

35. Správny súd konštatuje nesprávnu aplikáciu ust. § 274 ods. 1 ZSP v spojení s ust. § 174 ZSZ pre posúdenie zhodnotenia, resp. nezhodnotenia doby služby žalobkyne do celkového obdobia dôchodkového poistenia a pre nárok a určenie sumy starobného dôchodku podľa ZSP. Nezískanie obdobia dôchodkového poistenia v rozsahu zakladajúcom nárok na zníženie dôchodkového veku (I., II. kategória), na ktorý sa vzťahuje ust. § 274 ods. 1 v spojení s ust. § 65 ods. 2 nemá žiadnu spojitosť so zistením celkového obdobia dôchodkového poistenia žalobkyne, nezariadenia doby jej služby do tohto celkového obdobia dôchodkového poistenia pre výpočet a určenie sumy starobného dôchodku.

36. Za nesprávny považuje správny súd tiež výklad žalovanou aplikovaných ustanovení § 60 ods. 2 a § 255 ods. 5 ZSP, z ktorých vyplynul záver, že doba poistenia získaná v osobitnom systéme sociálneho poistenia nie je obdobím dôchodkového poistenia, a preto nemôže byť žalobkyňi zhodnotená na účely starobného dôchodku podľa zák. č. 461/2003 Z.z. t.j. zo všeobecného systému sociálneho poistenia. Žalovaná pritom nevzala do úvahy poslednú vetu cit. ustanovení: „a nebol im priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu.“ Výkladom citovaných ustanovení ZSP (§ 60 ods. 2, § 255 ods. 5 ZSP) NS SR opakovane dospel k záveru (ktorý bol zovšeobecnený zverejnením v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk č. R 55/2011), že priznanie výsluhového dôchodku podľa zákona č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov nevylučuje, aby obdobie výkonu štátnej služby (policajta, vojaka, aj príslušníka SIS ...) nebolo považované za obdobie dôchodkového poistenia podľa zákona o sociálnom poistení, ktoré je významné pre zistenie vzniku nároku poistenca na starobný dôchodok a na určenie jeho výšky.

37. Správny súd k veci pre upresnenie taktiež konštatuje, že žalobkyňou namietaná zostatková doba 249 dní nemala vplyv na výšku výsluhového dôchodku a zároveň nebola zohľadnená ani pre starobný dôchodok. Vzhľadom na uvedené má správny súd za to, že takýto postup žalovanej bol nezákonný a diskriminačný, v rozpore s ustálenou judikatúrou Najvyššieho súdu SR (napr. rozsudkom sp. zn. 4So/11/2009 - v zbierke rozhodnutí pod č. 59/2011, rozsudkom sp. zn. 9So/63/2012, rozsudkom sp. zn. 9So/84/2011).

38. Z uvedeného vyplýva jednoznačný záver, že na účely nároku a stanovenia výšky (určenia sumy) starobného dôchodku je potrebné do doby dôchodkového poistenia započítať aj doby, vrátane vymeriavacích základov, získané a hodnotené pre účely priznania výsluhovej dávky (vrátane nezohľadnenej zostatkovej doby) a až po takom stanovení výšky starobného dôchodku možno jeho sumu krátiť najviac o sumu výsluhovej dávky podľa čl. 33 ods. 2 Dohovoru č.128. Žalovaná ani v jednom svojom rozhodnutí nepostupovala správne, ak pre účely určenia sumy starobného dôchodku vylúčila žalobkyňi obdobie dôchodkového poistenia, získané a zhodnotené v osobitnom systéme sociálneho poistenia, t.j. 25 rokov, ako aj nezohľadnenú zostatkovú dobu 249 dní a z uvedeného titulu zamietla žiadosť o prepočet správnosti určenia sumy jej starobného dôchodku, postupom podľa ustálenej judikatúry NS SR a za aplikácie čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128, preto žalobou napadnuté i prvostupňové

rozhodnutie vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci a správny súd obe rozhodnutia zrušil a vec vrátil orgánu verejnej správy nižšieho stupňa na ďalšie konanie.

39. V ďalšom konaní správny orgán opätovne posúdi, prepočíta a správne určí sumu starobného dôchodku podľa ust. § 66 ods. 1 ZSP, žalobkyni zohľadní celé obdobie dôchodkového poistenia, vrátane celej doby služby v SIS 25 rokov a 249 dní a vypočíta teoretickú výšku starobného dôchodku, ktorá by jej patrila v prípade, že by celé obdobie dôchodkového poistenia odpracovala iba vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia. Z takto určenej „teoretickej“ sumy starobného dôchodku potom v súlade s čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 o invalidných, dôchodkových a pozostalostných dávkach odpočíta sumu výsluhového dôchodku v pomernej časti, zodpovedajúcej zhodnotenej dobe služby v SIS (25 rokov). Túto sumu skráti najviac vo výške vyplácanej výsluhovej dávky, pretože po dovŕšení dôchodkového veku plní výsluhový dôchodok podľa zák. č. 328/2002 Z.z. funkciu starobného dôchodku vo výške primeranej dobe trvania služobného pomeru. Žalovaná bude vychádzať z uvedeného právneho názoru súdu, ktorý pri preskúmaní tejto veci postupoval v súlade s právnym názorom NS SR v prezentovanej judikatúre.

40. Podľa § 167 ods. 1 SSP, správny súd prizná žalobcovi voči žalovanému právo na úplnú alebo čiastočnú náhradu dôvodne vynaložených trov konania, ak mal žalobca vo veci celkom alebo sčasti úspech.

41. O náhrade trov konania rozhodol správny súd podľa § 167 SSP, a žalobkyni, ktorá bola v konaní úspešná v celom rozsahu priznal voči žalovanej právo na úplnú náhradu trov konania. O výške trov konania rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia vyšší súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustná kasačná sťažnosť.

Prípadná kasačná sťažnosť musí byť podaná v lehote jedného mesiaca od doručenia rozhodnutia a podáva sa na Správnom súde v Bratislave v počte vyhotovení, zodpovedajúcom počtu účastníkov konania. (§ 443 SSP)

Kasačná sťažnosť nie je prípustná, ak sa opiera o iné dôvody, ako sú uvedené v § 440, ak sa opiera o dôvody, ktoré sťažovateľ neuplatnil v konaní pred správnym súdom, v ktorom bolo vydané napadnuté rozhodnutie, hoci tak urobiť mohol, ak smeruje len proti dôvodom rozhodnutia správneho súdu. (§ 439 ods. 3 SSP)

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 uviesť označenie napadnutého rozhodnutia, údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené, opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva (ďalej len "sťažnostné body"), návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh).

Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti (§ 445 SSP).

Sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom. Tieto povinnosti neplatia, ak má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, ak ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c) a d), ak je žalovaným Centrum právnej pomoci (§ 449 SSP).